

Buriad-Mongoloi YNEEN

BK(b) P-lin Buriad-Mongoloi Moskoom ba BMASSR-ei CGK-al yderbyriin gazeeta

Koperaaciin staxaanovtanai sliood

Ene onoi fevraaliin 20-oi yder B.M. respyibliikiin koperaaciin staxaanovtanai sliood neegdeze, koperaaciin xydelmeriin 1937 onoi dynggyd ba 1938 onoi zorilgonuud tuxai Burkop-sojuuzai tyryylegse nyxer Seelverovai doklaad dulaad, preeni bolhon baina.

Aarktikiin aldarta sinzelegsed — papaanintanai geroizim ba erelxeg zorig bolbol manai aguu jixe socialiis Exe oronii xamagaalagšad byxende soveedai patriotiizmai deede zisee myn

ALDARTA EPOPEI DUVREE!

Delxideixinei kylvtyreede, delxideixinei progreesde sine taariis xuudahan bişegdee. „Xoitoo poolius“ staanciin aldarta epopei dyvree. Jyhen uta hatitnuudii uradxuul mylihen deere staxa yngerhehen, dyrben geronitis ybelzegsedii, mylihen deere beheen zyrxelig moriaaguud xaban ba tedener myne „Taimir“ ba Myrmanai“ boort deere bainad.

veed oron xadaa, tedenerii buliins SSSR-ei Verxoovno Soveedta hungaza, oehediingee inaglal, xyndelege, ba naidalgii xaruulhan baina. Mylihen deere tedener dyrbexen baigaa. Tilgeed, xeregeti boloo haan — imenynd geroizim, manai Exe orono xybyyd ba basagadii hergeen abaşadag yzel enelada. Manai ešege orono daisad xadaa soveedai nangin xilii dobtolon oroxo geed turşaa haa, eneni medezex abxa baina.

Nyxed Štaalin, Moolotov, Vorosilov, Kaganoviç, Kaliinin, Mikojaan, Cuyvarb, Andreejev, Kosoor, Zdaanov, Eixe, Jezooov, Petroovski ba Xryşooovto Xyndete nyxedyyd!

Grenlaandiin erje şadar, myn-xe sagan myliheni dunda jabaxadaa taanarai amarşalgii abza unşaad, manai xyxihen bajar-jahan jabadalli xynei jyrin ygeer bişexen berxe baina. Bidener bolbol taanarai daabarii dyrgexede soveedai grazdaniin byriin xeze şadaxa jyymii xeebdi, Manai koraablinuudai ekipaaxai baidal ba xeregyd exe orondoo xabaaxa baina. Manai bolşevitg paartiin, soveed praviitelstviiin daabari dyrgexehi jixe zol ygei.

Taanarai jamaş haa daabarii dyrgexer belen baihan tuxaigaa manai koraablinuudai ekipaaxnuudai daalgabariaar doklaadlanabdi. Manai xyndete pasazirnuud — Papaanin, Kreenkel, Şirşooov ba Feodorovai bejenyyd hainuud. „Xoitoo poolius“ poliarna stanca hyylegee syreb xyrteree koraabliin boorto deere aşagdanxai.

SOVEED PATRIOTIIZMAI ZIŞEE

Papaanin, Şirşooov, Kreenkel ba Fiodrovto Ulaan tugta Daalnovostooc bolxo baina. Manai xysete soveed aradtai xamta, manai bojesuud daalnovostoocniiguud boltaavaai nerehee taanarai koraablinuudai bol aguu jixe „Štaalinai pitoom-nab. Paarti ba pavitelstviin barii erlimeer dyrgexehenee bajar xyrgeneb. Tanai geronitis ba erelxeg zorig bolbol manai aguu, jixe socialiis exe oronii xamagaalagšad byxende soveedai patriotiizmai deede zisee

Papaanin, Şirşooov, Kreenkel ba Fiodrovto

SSSR-ei uhan-seregei floodoi byxii sostaav bolbol Štaalin pitoomnuud — taanarai ba taanarai gerois xydelmerii haisaan amarşalana. Taanar bolbol xyn tyreltenei tyxyede, Aarktikiin şiryyn xatuu baigalltai temesehen soveed xynyndet temeselei tyxyede galxamşag altan xuudahii oehediingee xydelmerioer nemee.

Papaanintanda tuha zyylxe xydelmeriin zyrxelig ba erelxeg xytelberilegšed

ANAANI VLADIMIROVIÇ OSTAALŔEV

„Taimir“ deere galxamşagaar dyrrehe ekspediciin xytelberilegse Anaani Vladimiroviç Ostaalcev bolbol 1897 ondo Blagoveşenskede tyre-then baina. Ostaalcev baaxan nahanda Daalnovostoocniigai xudalana floodo xydelhen baina. Ostaalcev bolbol gyrenei negedexi kvalifikaaca abza 1915 on bolor xudalanaai syydenyyd deere hamarhan baina. Udaan tereeni seregei albanta tazata, froont deere elşgehen baigaa.

1917 onoi ogtiaabrda Ostaalcev ulaan gvaardida, udaan — Ulaan Aarmida orohon baina. Ostaalcev bolbol atamaan Kalmiynovai segaangvardiin baandatai temesehen dailanda xabaadahan baigaa. Nikoobsk-Yssyriisk şadar bolhon baiddanaai yjede Ostaalcev çexoslovaaguudai pleende abza, buuduulxa bolhon baigaa. Teed, xarin talaan bolxodo, Ostaalcev jixer şaxataad yleze, hyni bolxodo buuduulhan gazarhaa mylxize saşaa oşozo jabataraa dixin çexoslovaaguudai garta orohon baina. Tereeni Vladivostoogdoxi kontra-ocioonno laagerta elşgeegdehen baigaa. Tendehee 1919 onoi exinde terjelhen baigaa. Tendehee terjelşe oşood, Spaaska-Imaansk rajoondo jabaa partizaanguudai otriaadta orohon baina.

1922 onhoor exileed Ostaalcev bolbol Daalnovostoocni Respyibliikiin gospolitoxraanin oorgonuudta-udaan — BÇK-OGPY-gei Odeesi ba Xersoon-doxi oorgonuudta xydelmerilee. 1928 29 onuudta Krimde — exin tyryyn Krimpotrebsojuuzada, hyydiens BK (b) P-lin obkoom-doxi xydelmeriichen baina.

1931 ondo Ostaalcev bolbol Moskva jireze Narkomvoodo, udaan 1933 onhoor Glavsevmorpytiin sisteemede xydelmeriichen baina. 1934 ondo Glavsevmorpytiin poliarna yprav-

Taanarai xydelmeri bolbol segnedesegyi baina, bidener bypitoomnuud — taanarai ba taanarai gerois xydelmerii haisaan amarşalana. Taanar bolbol xyn tyreltenei tyxyede, Aarktikiin şiryyn xatuu baigalltai temesehen soveed xynyndet temeselei tyxyede galxamşag altan xuudahii oehediingee xydelmerioer nemee.

Taanarai xydelmeri bolbol segnedesegyi baina, bidener bypitoomnuud — taanarai ba taanarai gerois xydelmerii haisaan amarşalana. Taanar bolbol xyn tyreltenei tyxyede, Aarktikiin şiryyn xatuu baigalltai temesehen soveed xynyndet temeselei tyxyede galxamşag altan xuudahii oehediingee xydelmerioer nemee.

Papaanintanda tuha zyylxe xydelmeriin zyrxelig ba erelxeg xytelberilegšed

leeniin naçaalbnigi ologoşo, 1937 onoi hyyler Glavsevmorpytiin dalain ba myrenei traans portiin ypravleeniin naçaalbnig bolhon baina. Ostaalcev bolbol xeden udaa poliarna ekspedice xabaadaşahan baina.

BORIS DMITRIJEVIÇ BARSUKOV

Ledokool „Taimirai“ kapitaan Boris Dmitrijev Baryukov bolbol 1902 ondo Kronştaadta tyrehen baina. 1919 ondo ulaan floodo hain duraraa matroos bolzo oro. 1923 ondo „Navaarin“ ba udaan „Avroora“ kreiser deere jaban baina. 1929 ondo Baryukov dalain yçilişe dyrggee. 1930 ondo tvaalyşig deere ştyrmanai tusaalda xydelhen, 1931 ondo syydniin kapitaan bolohon ba 1937 onoi jyyntihe ledokool „Taimirai“ kapitaan bolohon baina.

IVAN FEODOROVVIÇ KOOTCOV

Ledokool „Myrmanai“ kapitaan Ivan Feodoroviç Kootcov 1895 ondo tyrehen baina. Tereeni esege ba xyşşen esege xojoiriin Arxaangelşkede loobmanoor xydelmeriledeg baigaa. Өeş 18 nahataiha exileed matroos bolzo xydelmerilee. 1918 ondo Kootcov bolbol Arxaangelşke deere morifoodno yçilişe dyrggehen ba 1919 ondo gedrografiis syydne deere komandiriin tulaşşaar, 1925 onhoor komandiraar hamarhan baigaa.

1933 onhoor 1937 on xyrtter Kootcov ledokool „Taimirai“ kapitaan jabaa. Tereeni komanda dor ledokool xeden arkitiis poxooduudii xehen baina. 1933 onoi namar „Taimir“ bolbol I. D. Papaaninii Franca loosifai gazar deere xybelzelgehe abhan, 1936 onoi janvaarba Barençbyrge ba Şpis-beergen xyrhen baina. 1937 onoi tengehee exileed Kootcov ledokool „Myrmanii“ komandalana.

Manai tyrel, inag nyxer STAALINDA Soveed praviitelstviiin tolgoilogšo nyxer MOOLOTOVTO

Sevastopoolhoor, 1938 onoi fevraaliin 20-do

Mynöeder bidener bolbol, xoitoo pooliusi ezmedegse geronitg dyrben bolbol manai tyrel soveed praviitelstviin, byxii azalaşai tanil ba voozdy nyxer Štaalinai oroldolgo ba anaralalai aşaar „Xoitoo poolius“ urad-xuul stancahaa abtaa, myne jixe gazar teşe jireze jabaa ledoxoolnuud „Taimir“ ba „Myrmanai“ boort deere jabana gehen tuxai medebedi.

ba Štaalin daabarii xyndetei-geer dyrgexex xyseli badaruulagşa bodoto Štaalin oroldolgo myn bolno. Bidener bolbol manai xybyyn ba axa, tereeni nyxedei sydbaagay tyloo xezeedes hanaaga zobonioogybdi. Xynde berxe uşaralati toxioidoo xada, xeden zuun soveed xynynd te-deeni tulaaxaa oşozo baina, tedeeni soveed oron abaraxa baina geze bidener medegse hemdi. Aldarta ybelzegsedii abaraxa jabadalda byxii zebseg, byxii xysen aguu jixe Štaalinai garaar elşgeegdege geze bidener medegse hemdi.

Soveed orono xyn byride aguu jixe anaralaa xanduuladagatnai tyloo, manai tyrel ba inag nyxer Štaalin tanda hainii xysenebdi.

D. N. Papaanin, J. D. Papaanin, A. D. Papaanin, K. D. Lizynova.

Moskva, Kreemь, nyxer Staalinda

Xyndete loosif Vissarionoviç Geronit dyrben papaanintan, tedeni dunda manai xybyyn Jevgeeni Feodorov mylihen deerehee abtaa geze bidener haxa duulabandi. Bidener ene medeesel duulaxadaa, oeriin xybyynei tyrlxid ba soveed orono grazdaanguud bolxo tulaa tedeende ygehen daabarii galxamşag dyrggehen, manai orono aldarta xybyyde tyloo xeleşegyi bajarlanabdi.

Soobina Akiilmovna ba Konstantiin Nikolajevviç Feodorovuud

Nyxer Papaaninai esegiin bişeg

Minii xybyyn Ivan Papaanin ba tereeni erelxeg nyxed Kreenkel, Feodorov ba Şirşooov gegsedei uradxuul mylihen deerehee abtan tuxai medeseli abza byxii soveed aradtajaa xamta bajarlabab.

riin sagaa jixe gazar asaraza jabaa „Taimir“ ba „Myrmanai“ moriaaguudii xaluunaar amarşalab. Minii xybyyji xymyzyylege tereeni gabiata xereget zorigzuulhan ba geroi bolghon tyrel Štaalin ba paartida jixe bajaxalan xyrgeneb. Өerlingee inag xybyyji xaraxa, taalaxa tere yderöe xylteeze jadaza bainab.

Soveed orono jyrin grazdaniin — minii xybyyn ba tereeni nyxedyydei aarktikiin xynde berxe ysloovida paarti ba nyxer Štaalin tedeende daalgahan zorigligi dyrggeze şadahandans esege bolxo bi bajarlanab.

Byxii tyrelxid ba tanilnuudani byxii sevastopoolhoor bolbol Ivan Papaaninai jirexii xylteeze jadaza baina.

Soveed orono jyrin grazdaniin — minii xybyyn ba tereeni nyxedyydei aarktikiin xynde berxe ysloovida paarti ba nyxer Štaalin tedeende daalgahan zorigligi dyrggeze şadahandans esege bolxo bi bajarlanab.

Minii xyndete xybyyn ba tereeni nyxedii ledokoolnuud deere abahan ba tedeeni oi-

„Myrmanai“ boort, fevraaliin 21-de Griiviçeer 13 çaaşta xoitoo şirotaagai 63 graadus 24 minuudata ba baruun dolgotagaal 34 graadus 30 mi-

